

Thema voorzieningen en vitaal dorp

Stelling:

**In een kleine gemeente is het gemakkelijker
om voorzieningen in stand te houden doordat
er meer vrijwilligers zijn**

Achtergrondinformatie voorzieningen en vitaal dorp

Hoe fijn het wonen is in een gemeente wordt door veel factoren beïnvloed. De mensen, de onderlinge verbondenheid, goed bestuur, en ook de voorzieningen die bijdragen aan een goede leefomgeving. De plek waar je woont, is ook de plek waar je je boodschappen doet, waar je kinderen naar school gaan, waar je ontspant, en waar je sport. Inwoners zijn allemaal verschillend en vinden dus ook andere voorzieningen belangrijk. Gemeenten die zich kenmerken als 'hecht en vitaal' kennen vaak een levendig verenigingsleven, bijvoorbeeld via sport of kerkelijk verband. Niet ieder dorp heeft dezelfde voorzieningen, hier maakt de gemeente keuzes in. Dit is afhankelijk van de wensen van burgers en de politiek, maar ook van de financiële situatie. Waar de gemeente voor verantwoordelijk is, is dat de voorzieningen die er zijn ook voor iedereen toegankelijk zijn en dat de kwaliteit voldoet.

Voorzieningen in Scherpenzeel

In Scherpenzeel is sprake van een hoog voorzieningenniveau. Belangrijke voorzieningen zijn de Breehoek (als centrum voor cultuur, sport en welzijn) voorzieningen als scholen, busverbindingen en winkels, het zwembad en de gezellige dorpskern. De voorzieningen spelen voor Scherpenzeel een belangrijke verbindende rol in de samenleving en ondersteunen het samen leven door sport, cultuur en recreatie.

De Breehoek

Kulturhus De Breehoek is een groot gemeenschapshuis in Scherpenzeel, dat onderdak biedt aan verschillende verenigingen en organisaties. De Breehoek biedt ruimte aan culturele, maatschappelijke en sportieve initiatieven. Er zijn onder andere een sporthal, een multifunctionele (theater) zaal, vergaderzalen en een bibliotheek. In De Breehoek vinden eveneens de gemeenteraadsvergaderingen plaats. Deze groot-schaligheid zorgt wel voor een zorgelijke exploitatieopzet. Op de sporthal bestaat al een jaarlijks tekort van zo'n 2,5 – 3 ton.

Op basis van scenario-onderzoek wil de gemeente haar organisatie huisvesten in De Breehoek, en tegelijkertijd de bibliotheekfunctie verkleinen. Dat vraagt om een eenmalige investering van om en nabij 1,6 miljoen euro, wat de gemeente op zich neemt. Als dit eenmaal gerealiseerd is ontstaat hier de 'huiskamer van Scherpenzeel', zoals de gemeente het zelf zegt. Hoewel met deze verhuizing van de gemeentelijke organisatie de exploitatieopzet wordt verbeterd, blijft het tekort bestaan. Daarnaast wordt De Breehoek – die al groot in omvang is – uitgebreid om de gemeentelijke organisatie te kunnen huisvesten.

Voorzieningen in Barneveld

De gemeente Barneveld bestaat uit verschillende dorpen, met ieder een eigen identiteit en voorzieningenpakket. De gemeente Barneveld houdt met gericht kernenbeleid het niveau van de voorzieningen van de verschillende dorpen in stand. De gemeente overlegt met diverse vertegenwoordigers uit de kernen over maatschappelijke initiatieven, het karakter van het dorp en welke voorzieningen daarbij passen.

De kern Voorthuizen is qua grootte (om en nabij de 11.000 inwoners) vergelijkbaar met Scherpenzeel. Ook in Voorthuizen is er een hoog voorzieningenniveau, zo beschikt het dorp over een overdekt zwembad. Recent is in Voorthuizen een nieuw multifunctioneel dorpshuis gebouwd. Datzelfde geldt voor Garderen. Deze dorpshuizen bieden ruimte voor maatschappelijke activiteiten en sport. Ervaring leert dat het voorzieningenniveau in de kernen binnen de gemeente Barneveld op een goed peil wordt gehouden.

Identiteit en zeggenschap in de drie varianten

In het onderzoek naar de beste optie voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel kijken we naar drie varianten:

- 1 Scherpenzeel blijft zelfstandig;
- 2 Scherpenzeel gaat een duurzame samenwerking aan met Barneveld;
- 3 Scherpenzeel en Barneveld fuseren per 1-1-2023.

De zeggenschap over de voorzieningen van het dorp Scherpenzeel kunnen in de drie varianten verschillend zijn. In een zelfstandig Scherpenzeel (variant 1 en 2) vallen de gemeenschap en de gemeente samen. De zeggenschap vanuit de gemeenschap kan vrij direct aansluiten op de inrichting en het functioneren van het gemeentebestuur. Met alle plussen en minnen van dien. Bij een fusie tussen Barneveld en Scherpenzeel zullen de inwoners van de dorpen Scherpenzeel en Barneveld gezamenlijke afwegingen moeten maken over de voorzieningen voor de gemeente. Kernen kunnen zichzelf sterker organiseren (bv. in een dorpsraad of ander gemeenschappelijk overlegorgaan) en van daaruit de samenwerking met het gemeentebestuur en eventueel andere dorpen aan moeten gaan. Barneveld heeft ervaring met gericht kernenbeleid.

Voor de plannen die de gemeente heeft voor De Breehoek hebben de drie varianten een verschillende uitwerking. In variant 1 (zelfstandig) moet extra vloeroppervlak aan het gemeenschaps-huis worden toegevoegd. Bij variant 2 (duurzaam partnerschap) hoeven minder ambtenaren te worden gehuisvest en hoeft dus wellicht niet uitgebreid te worden. Bij een herindeling gaat de gemeentelijke organisatie over naar Barneveld. De extra investering voor de verbouwing is dan niet nodig. De Breehoek zou wellicht nog wel een aantal loketdiensten kunnen huisvesten (zoals paspoortuitgifte en jeugdzorg). Daar moeten dan in het fusieproces nadere afspraken over gemaakt worden.

Samenvattend

- Het voorzieningenniveau in Scherpenzeel is hoog. De Breehoek en het zwembad zijn daar goede voorbeelden van.
- De Breehoek biedt door zijn grootschalige opzet onderdak aan veel maatschappelijke, culturele en sportieve functies. Deze grootschaligheid zorgt tegelijkertijd voor een zorgelijke exploitatieopzet. De gemeente wil haar organisatie in De Breehoek gaan huisvesten om dit op te lossen.
- Het voorzieningenniveau in de kernen in de gemeente Barneveld, zoals Voorthuizen en Carderen, is ook relatief hoog. Ook hier is een sterke, vitale gemeenschap.